

ERNEST HEMINGWAY

Yazma Üzerine

Yayına Hazırlayan: Larry W. Phillips

derleme

Çeviren: ELİF DERVİŞ

BİLGİ YAYINEVİ

*Bu kitabı anneme ve babama;
Mr. Edwin Benish'e ve Silver Coach'tan
Charles ("Pete") Redfield'e ithaf ediyorum.*

Teşekkür

Kitabın editörü ve yayıncısı, tekrar basım için verdikleri izinlerden ötürü aşağıdaki yazar ve yayıncılara teşekkürü bir borç bilir:

Paris Bir Şenliktir, By-Line: Ernest Hemingway; Death in The Afternoon, Afrika'nın Yeşil Tepeleri, Nick Adams Öyküleri. Ernest Hemingway: Selected Letters ve Ernest Hemingway'in Nobel Ödülü'nü alırken yaptığı konuşma ve yayımlanmamış bir eserin metni için **Mary Welsh Hemingway'e** (Ernest Hemingway'in eserlerinden yapılan tüm alıntılar telif haklarıyla korunmakta ve izin alınarak kullanılmaktadır);

Mary Welsh Hemingway'e ait *How It Was* adlı çalışma için **Mary Hemingway** ve **Alfred A. Knopf Inc.'e** (1951, 1956, 1963, 1965, 1976 yıllarının telif hakları **Mary Welsh Hemingway'e** aittir);

The Paris Review 18'de (1958 İlkbaharı) yayımlanan "An Interview with Ernest Hemingway" için de **George Plimpton'a** minnettarız.

İÇİNDEKİLER

- Charles Scribner, Jr.'ın Önsözü* 9
- Giriş* 11
1. *Yazmak Nedir, Neye Yarar?* 17
2. *Yazarın Nitelikleri* 21
3. *Yazmanın İstirabı ve Keyfi* 25
4. *Ne Hakkında Yazmalı?* 31
5. *Yazarlara Öğütler* 39
6. *Çalışma Alışkanlıkları* 53
7. *Karakterler* 77
8. *Neleri Atmak Gerektiğini Bilmek* 89
9. *Argo ve Dilin Kullanımı* 95
10. *Başlıklar* 101
11. *Diğer Yazarlar* 105
12. *Politika* 125
13. *Yazarın Hayatı* 131
- Eserler Dizini* 160

Önsöz

Ernest Hemingway'in insanların gözündeki savaş muhabiri, büyük hayvan avcısı ve açık deniz balıkçısı imajı, kendisini ömür boyu yazma sanatına adanmış olduğu gerçeğini geri plana itme eğiliminde olmuştur. Onun yazmaya olan bağlılığının derecesini yalnızca onu çok iyi tanıyanlar biliyordu. **Hemingway**'e göre diğer tüm uğraşlar, ne kadar çekici olurlarsa olsun, onun yazarlık kariyerinin yanında ikinci planda kalıyordu. O, herkesin iyi bildiği kibirli görüntüsünün altında, kendisini tamamıyla sanatına adanmış bir sanatçı olarak kaldı. Kimi zaman yazmayla ilgili konuşma mevzusunda neredeyse batıl inanç düzeyinde bir gönülsüzlük sergiler, çok fazla şey söylemenin ilham perisini engelleyici bir etkisi olacağından korkar gibi görünürdü.

Ama diğer zamanlarda, yeni bir çalışmanın zorluklarıyla boğuşmadığında, yazma sanatıyla ilgili teoriler ve hatta kendi yazma yöntemleri üzerine açık konuşmaya istekli olurdu. Bunu mektuplarında ve diğer yazılarında, bu küçük kitabın derlenmesine yetecek kadar sık yapmıştı.

Hemingway'in görüşlerinin yer aldığı bu derleme, onun bir yazar olarak hedeflerinin ve ilkelerinin neler olduğuna ilişkin daha fazla bilgi edinmek isteyen okurlar için, yazarın kitaplarına dikkate değer bir ışık tutacaktır. Bu sayfalar, son derece çaba gerektiren bir iş olan sözcükleri bir araya getirme konusunda pratik tavsiyeler arayan yazar adayları için gözlemlerle, önerilerle ve meslek hileleriyle dolu bir altın madeni olacaktır.

Hemingway'in yayıncısı ve arkadaşı olarak, kendisinin edebi yaratımla ilgili öğrendiklerinin bir kısmının başka bir kuşağın yazarlarıyla paylaşıldığını bilmek onu memnun ederdi diye düşünüyorum. Eminim, kendi çalışması hakkında alaylı ve kötüleyici birtakım yorumlar yapar ama içten içe, yazmakla ilgili görüşlerini böylesine faydalı ve ilginç bir şekilde derleyen **Larry Phillips**'e müteşekkir olurdu.

Charles Scribner, Jr.

Giriş

Ernest Hemingway, yazarlık kariyeri boyunca, yazma üzerine konuşmanın kötü şans getirdiğini, “yazdıklarından bahsedersen ya da onları birine gösterirsen, bunun, kelebeklerin kanatlarında taşıdıkları her neyse onu ve bir şahinin tüylerinin düzenini söküüp atacağını” ifade etti.

Bu inancına rağmen ömrünün son zamanlarında tam da yapmayı hiç istemediği o şeyi yapmıştı. **Hemingway**, roman ve öykülerinde, editörlere, arkadaşlarına, sanatçı dostlarına ve eleştirmenlere yazdığı mektuplarda, röportajlarda ve konuya ilişkin makalelerinde sıklıkla yazma konusuna değinmiş ve bu konuda, en az gelmiş geçmiş tüm yazarlar kadar iyi ve derinlemesine yazmıştı. Bu beceriye ilişkin yorum ve gözlemleri –ki bu yorumları çoğunlukla onları

çevreleyen metinden rahatça çıkartılabilir– yaşadığı süre boyunca birikerek azımsanmayacak miktarda bir eserler bütünü ortaya çıkarmıştır.

Bu derlemenin oluşmasını sağlayan süreç yıllar önce başladı ve bu başlangıç da –belki de bu tür kitaplarda hep olduğu gibi– yazara ve yazdıklarına duyduğum hayranlığın yanı sıra, yazma kurallarına ilişkin kendi arayışımın sonucunda gerçekleşti. Bu fikrin başlangıçtaki ilham kaynağı ise yazma konusuna değinen metinleri not alıp toparlayarak **Henry Miller** hakkında benzer bir kitap hazırlayan **Thomas H. Moore**'dur.

Tek bir kişinin belli bir konuyla ilgili olarak hayatı boyunca dile getirdiği görüşleri derlemek ilginç bir işti. Tıpkı, herhangi birinin belli bir konuyla ilgili düşünceleri gibi, **Hemingway**'in yazma üzerine düşünceleri de adeta dünyanın dört bir yanına dağılmış haldeydi. Bunları tekrar bir araya getirip farklı kategoriler altında toplarken sıradışı bir şey oldu. Belli ki farklı zamanlarda, çoğunlukla arada onlarca yıl olacak şekilde, farklı şehir veya ülkelerde, rasgele yapılan yorumlar, büyülü bir şekilde bir yapbozun parçaları gibi birleşmeye başladı.

Bunu belki, kişinin kimi zaman bir konuyu cümlelerin ortasında bırakıp bir süreliğine başka bir şeyden bahsettiği ve sonra tam da kaldığı yerden asıl konuya dönüp devam ettiği banda kaydedilmiş röportajların, bu röportajları kâğıda geçirenlerin üzerinde yarattığı etkiye benzetebiliriz. **Hemingway**'in yazma konusundaki açıklamaları son derece geniş bir yelpazedeki makale, mektup ve kitaplarından çekip çıkarıldığında, diğer malzemelerin satırları arasına sıkıştırılmış, yıllar içinde yayımlanmış birtakım mesajlar gibi iç içe geçmiştir. Ben de bu duyguyu biraz olsun muhafaza etmeye çalıştım.

Bu kitap, **Hemingway**'in, yazarın doğası ve yaşamındaki unsurlar üzerine düşünceleri ile yazarlara yazma sanatı, çalışma alışkanlıkları ve disiplin konularında verdiği özel, faydalı öğütleri içermektedir. **Hemingway**'in kendine özgü kişiliği; genel bir bilgelik, zekâ, mizah ve kavrayış ile yazarın ve yazarlık mesleğinin dürüstlüğü konusundaki ısrarında ortaya çıkmaktadır.

Normalde aranması ya da araştırılması gereken bilgileri tek ciltte bir araya getiren bu kitabın, tüm dünyadaki yazarlara, yazarlık eğitimi alan öğrenci-

lere ve genel okuyucuya yardımcı olmasını ve ilham vermesini umuyorum. **Hemingway**'in *Afrika'nın Yeşil Tepeleri*'nde¹ söylediği gibi, bazı yazarlar, bir başka yazarın tek bir cümle yazabilmesine yardımcı olabilmek için doğmuştur. Bu derlemenin pek çok cümlenin yaratılmasına katkı sunmasını diliyorum.

Bu kitabın hazırlanmasında sağladıkları çok değerli katkılarından ötürü **Charles Scribner, Jr.** ile Charles Scribner's Sons Yayınevi'nden **Michael Pietsch**'e minnettarım.

1) Metin içinde geçen kitap isimleri ve onlarla ilgili bilgiler kitabın sonunda alfabetik olarak hazırlanan "Eserler Dizini"nde verilmiştir. [yayıncının notu]

1

YAZMAK NEDİR, NEYE YARAR?

Noktayı koymadan önce, tüm dünyanın –ya da gördüğüm kadarının– bir resmini yapmaya çalışıyorum. İnce ince yaymaktansa daima özüne inmeye çalışıyorum.

Mrs. Paul Pfeiffer'a, 1933

Selected Letters, s.397²

Tüm iyi kitaplar birbirlerine benzer çünkü içinde geçen olaylar, gerçekten yaşanmış olsaydı bile hikâyedeki hali daha doğru olurdu. Bu tür bir kitabı okumayı bitirdiğinizde anlatılan her şey, adeta sizin başınıza gelmiş gibi hissedersiniz ve sonrasında o artık tamamıyla size aittir; iyi ile kötü, zevk, pişmanlık ile keder, insanlar ile mekânlar, havanın o sırada nasıl olduğu.

By-Line: Ernest Hemingway, s.184

2) Türkçeye çevrilmemiş kitaplar orijinal başlıklarıyla bırakılmış, sayfa numaralarında asıl eserlere sadık kalınmıştır. [yayıncının notu]